

általa «a magam nemesebb valóságának és rendeltetésének jutok parancsoló öntudatára».

Molnár Oszkár, Bevezetés a gyermektanulmányba. Kolozsvár, 1913. 8° 80 l., 1-20 kor.

Nagy József (okl. tanítókép. tanár), **Condillac pædagógiája.** Forrástanulmány. Budapest, 1913, n. 8° 42 l. — C. életét és korát, meg filozófiáját bemutatva, ezek alapján a dolgozat főrészeben C. pedagógiáját ismerteti. Az egész dolgozat gondos tanulmányozásra vall.

Téglás Lajos, Tanügyi reformok. Szatmár, é. n., Weisz Zoltán; 26 l., 50 fill. — Az iskolák egységes szervezéséről, a tanfelügyelet reformjáról, tanítóképzésről, a tanítók fizetés- és nyugdíjügyéről szól, a működő tanító nézőpontjáról.

Weisz Emil dr., Szexualpedagógia ifjúságvédelmi és közegészségügyi szempontból. Klinikai Füzetek. XXIII. 11. Bpest, 1913, Nagel O., 90 fill.

2. Francia és német művek.

(1913 december.)

Cochin D.: Descartes. Paris, 1913. F. Alcan. (8°, 283 l.) 5 fr.

Delbruck G.: L'éducation de la démocratie Paris, 1913. Libr. de la Renaissance contemporaine. (8°, 59 l.) Ára ?

Dubut A.: Les écoles primaires sous la Convention dans le Ribéracois. Riberac, 1913. G. Langaret (15°, 96 l.) Ára ?

Guillemaut A.: L'éducation des pupilles de l'Assistance publique. Paris, 1913. A. Pédone (8°, 97 l.) Ára ?

Lavallée F.: Les tendances anti-intellectualistes et l'enseignement. Lyon, 1913. E. Vitte (8°, 23 l.)

Lavallée F.: Un maître de l'enseignement supérieur libre. Lyon, 1913. E. Vitte (8°, 23 l.)

Richard T.: Introduction à l'étude et à l'enseignement de la scolastique. Paris, 1913. Maison de la Bonne Presse (k. 8°, VIII + 333 l.)

Rouverand E. I.: Variétés pédagogiques. Souvenirs d'enseignement. Nimes, 1913. H. Peschaud. (18°, IX + 225 l.) 2-50 fr.

Roloff E.: Lexikon der Pädagogik. II. Band. Freiburg i/B., 1913. Herder (Lex. 8°, XI + 1344 hasáb) 14 M.

Sachse A.: Die preussische Volks- und Mittelschule. Leipzig, 1913. Teubner (k. 8°, IV + 115 l.) 1 M.

Sachse A.: Verordnungen über das preussische Volksschulwesen. Hildesheim, 1913. H. Helmke (n. 8°. XXIV + 620 l.) 7-50 M.

Schenkel H.: Die Schule der Zukunft. Zürich, 1913. Buchh. des Grütlivereins (n. 8°, 53 l.) 1 M.

Schnitzler M.: Glaubenslicht im Lehrerberuf. Freiburg i/B. 1913. Herder (8°, VII + 115. l.) 1-20 M.

Seeger A.: Pestalozzi's Socialpolitische Anschauungen in ihrem Zusammenhang mit der Erziehung. I. Teil. Strassburg, 1913. F. Bull (8°, VIII + 198. l.) 4·20 M.

Stehle B.: Der Philanthropismus und das Elsass. Strassburg, 1913. F. Bull (8°, VII + 161 l.) 3·20 M.

Tews J.: Grundzüge der deutschen Schulgesetzgebung. Leipzig, 1913. R. Voigtländer (8°, IV + 184 l.) 2 M.

Weber D.: Das Buch vom Kinde. Lengerich, 1913. Bischof & Klein (8°, 258 l.) 3 M.

Wendling K.: Wider den pädagogischen Anarchismus. Strassburg, 1913. F. Bull (8°, V + 132 l.) 2·80 M.

Wonck-Rüggeberg H.: Ratgeber für weibliche Jugendpflege auf dem Lande. Berlin, 1913. Deutsche Landbuchh. (8°, 111 l.) 2 M.

Zenz W.: Lesebuch zur Geschichte der Erziehung und des Unterrichts. Wien, 1913. Pichler's Wwe & Sohn (n. 8°, V + 378 l.) 4·25 M.

Bäcker M.: Die Landerziehungsheime in Frankreich. Langensalza, 1913. H. Beyer & Söhne (8°, VI + 208 l.) 2·70 M.

Budde G.: Sozialpädagogik und Individualpädagogik in typischen Vertretern. Langensalza, 1913. H. Beyer & Söhne (n. 8°, IV + 180 l.) 5 M.

Ey Adolf: Bekenntnisse eines alten Schulmeisters. Berlin 1914. A. Hoffmann & Co. (8°, 211 l.) 3·50 M.

Freye K.: C. U. Brehlendorff, der Freund Herbarths und Hölderlins. Langensalza, 1913. H. Beyer & Söhne (8°, XII + 291 l.) 4·50 M.

Gloeye G.: Das höhere Schulwesen Frankreichs. Berlin, 1913. Weidmann (8°, VII + 113 l.) 2·40 M.

Guglia E.: Knaben. Berlin, 1913. Meyer & Jessen (8°, 226 l.) 2·50 M.

Hahn R.: Das Verhältnis der exper. Psychologie zur Pädagogik. Langensalza, 1913. H. Beyer & Söhne (8°, 54 l.) —70 M.

Haufe E.: Die natürliche Erziehung. Grundzüge des objektiven Systems. Reichenberg, 1913. P. Sollors Nachf. (n. 8°, XI + 496 l.) 7·50 M.

Jander E.: Deutsche Erziehung — deutsche Zukunft. Halle, 1914. H. Geseenius (n. 8°, III + 101 l.) 1·50 M.

Kubbe K.: Aus Theorie und Praxis des Religionsunt. Langensalza, 1913. H. Beyer & Söhne (8°, 68 l.) 1 M.

Lehmann R.: Vorlesungen ü. Hilfsmittel und Methode des geogr. Unt. 2. B. Der erdkundliche Unterricht an höheren Lehranstalten. Halle 1913. Tausch & Grosse. (n. 8°, XII + 387 l.) 7·50 M.

Otto B.: Die Zukunftsschule. Lehrgang und Einrichtungen. 2. Teil. Volksorganische Einrichtungen der Zukunftsschule. Berlin—Lichterfelde. 1914. Verlag des Hauslehrers. (8°, XII + 238 l.) 4 M.

Richter J.: Das Erziehungswesen am Hofe der Wettiner Albertinischer (Haupt-) Linie. Berlin, 1913. Weidmann [Monumenta Germaniae paedagogica. 52. Bd.] Lex. 8°, XXIX + 652 l.) 17 M.

Schmutz G.: Wunderkinder. Langensalza, 1913. H. Beyer & Söhne. (8°, 48 l.) —65 M.

Schoenichen W.: Methodik und Technik des naturgeschichtl. Unterrichts. Leipzig, 1914. Quelle & Meyer (Lex. 8°, XIV + 611 l.) 12 M.

Wohlrab E. H.: Lebensvoller Unterricht auf der Unterstufe unserer deutschen Lern- und Arbeitsschule. Langensalza, 1913. J. Beltz. (n. 8°, 151 l.) 2-50 M. Gy. A.

SZEMLE.

HAZAI LAPOKBÓL.

Az impressziókról. A Magyar Filozófiai Társaság Közleményeiben (1913. 3—4. sz.) *Lechner Károly* kolozsvári egyet. tanár pedagógiai szempontból is érdekes lélektani fejtegetéseiben a következő tényeket állapítja meg: 1. Az impressziók olyan appercepciós észrevések, amelyeket, elégtelen vagy hiányos ingerfelvétel mellett, túlerős, de összevágó reflexvisszahatások idéznek elő. 2. A revelációk hasonló jelenségek, csak hogy tökéletlen reprodukciós képzetekből és az azokat kísérő igen heves reakciókból fakadnak. Az utóbbiak többnyire az affektusokat kísérő visszahatások alakjait öltik magokra. 3. Az impressziók és a revelációk élettani határok között is jelentkeznek és ekkor az őket elszenvedő egyén értelmi munkájával korrigálhatók. 4. Mihelyest ez a korrekció többé nem lehetséges, kóros impressziókkal és kóros revelációkkal állunk szemben. 5. A kóros impressziók és a kóros revelációk az ingert felvevő szervek beteges gyöngeségéből és a reakciós szervek túlságos ingerlékenységéből származnak, ami rendszerint öröklött ideges alkat, vagy szerzett ideges hajlandóság alapján fejlődik ki. 6. A kóros impressziókból és a kóros revelációkból könnyen téves eszmék támadnak, amelyek állandósulnak, a belátás számára hozzáférhetetlenek maradnak, az őket felhasználó értelmi munka révén rendszerbe fűződnek, az öntudat tartalmába beleolvadnak és végre az egész egyént lelkileg teljesen átalakítják.

Az elemi iskolai tankönyvek általános hibául *Czirbusz Endre* (Nemzeti Kultura, 1913 dec.) azt sorolja fel, hogy igen terjedelmesek, terjengősek, aránytalanul osztják fel és elvontan tárgyalják az anyagot, emellett olyan körmondatokban vannak írva, mintha nem is falusi iskolák 10—12 éves tanulóinak, hanem egyetemi hallgatóknak készültek volna. Jellemző e cikkből az a részlet, mely azt keresi, miért olyan terjedelmesek a tankönyvek? «A szerzőket feleletemmel megvádolni egyáltalán nem szándékom, de a közgyanú az, hogy terjedelmével a könyv árát akarták fokozni, mert lehetetlen, hogy írás közben ne vették volna észre a sok fölösleges dol-